

Bazídiové huby v Turzovskej doline v Gelnici

Gymnázium Gelnica, SNP 1, 056 01 Gelnica
Košícký kraj Školský rok 2020/21
Biologická olympiáda, kategória A

Peter Varga

GPS: 48.86144, 20.90638.

Turzovské jazero

www.googlemaps.sk

Abstrakt

Práca sa zaoberá dokumentáciou výskytu bazídiových húb v oblasti Turzovskej doliny v lokalite nad Mokré pole a Lesný pán, v najideálnejšom a najblúbenejšom mieste na ich zber v Gelnici a okolí. Fotografie pochádzajú z obdobia mesiacov jún-október, z dvoch hubárskych sezón 2019-2020. Oblasť navštevujú miestni aj cudzí hubári. Rizikom je tu veľké množstvo opustených štôlní, píng a častých prepahlísk s náhlym zosuvom pôdy. Okrem toho sú tu aj rizikové miesta s vysokým obsahom kovov, ktoré sa dostávajú do húb, ktoré na takýchto podkladoch s banskou hlušinou rastú. Na základe analýz v spolupráci s FMMR TUKE v Košiciach metódou FAAS sme zistili, že v plodniciach masliakov (*Suillus luteus*) boli najvyššie množstvá železa a medi. Hríb smrekový, rýdzik pravý a masliak smrekovcový „čakajú“ pre vzniknutú situáciu s koronakrízou na analýzu kovov v zamrazenom stave. Súčasťou práce je navrhnutý leták s upozornením na riziká, informáciou o výsledkoch analýz a ochranu krás prírody pre všetkých návštevníkov. Bude inštalovaný na viditeľných miestach v turistických prístreškoch.

Ciele práce:

- ✓ charakterizovať podmienky lesného prostredia Turzova,
- ✓ odfotografovať a určiť druhy bazídiových húb rastúcich v tejto oblasti,
- ✓ zistiť obsah kovov v plodniciach húb masliaka obyčajného a porovnať ho s obsahom prvkov zisteným v troske,
- ✓ a navrhnuť informačný leták pre miestnych aj cudzích návštevníkov.

Metodika práce

- ❖ mykologický prieskum – jún, september, október 2019-20,
- ❖ lokalita Lesný pán, Mokré pole - 20.9.2020 zber plodníc masliaka obyčajného (*Suillus luteus*),
- ❖ november 2020 – analýza prítomných kovov v plodniciach,
- ❖ práca s určovacími kľúčmi húb, mobilná aplikácia NA HUBY, portál nahuby.sk a Google maps, GPS,
- ❖ analýza toxických kovov – FAAS –FMMR TUKE v Košiciach,
- ❖ fotodokumentácia lokalít a húb fotoaparátom v mobilnom telefóne.

Výsledky

Tab. Obsah kovov v plodniciach masliaka obyčajného

Prvok	Cu	Zn	Fe	Sb
obsah v mg .kg ⁻¹ suchej hmotnosti	1,091	0,181	1,472	0,084

V plodniciach masliakov boli zistené prvky v poradí:
Fe > Cu >> Zn > Sb

Banásová (2006) - v pode haldy sa nachádzajú prvky
v poradí **Fe >> Cu >> As > Sb > Pb > Zn**

BANÁSOVÁ V. 2006. Rastliny na banských odpadoch. In: Tvorba a hodnotenie nebezpečného banského znečistenia. Modra, 2006. Dostupné na:
<http://www.banskodolpady.sk/files/Vien%20Banasova.pdf>

Záver

- V lokalite Turzovskej doliny sme priamo odfotografovali 30 druhov bazídiových húb. Oblasť je veľmi navštevovanou miestnymi a vyhľadávanou cudzími návštevníkmi, pre ktorých sme navrhli informačný leták o nástrahách v podobe banských píng, prepahlísk a v určitých miestach i troskových hald, ktorý bude umiestnený na viditeľnom mieste. Štyri plodnice masliaka obyčajného z časti s hlušinou sme v spolupráci s Fakultou materiálov, metalurgie a recyklácie TUKE v Košiciach podrobili analýze. Nachádzali sa v nich prvky Fe, Cu, Zn a Sb s najvyšším obsahom železa a medi, teda tých kovov, ktorých najvyššie množstvo je aj v pôde. Analýze plánujeme podrobiť aj najčastejšie konzumované druhy húb, ktoré uchované ako zamrazené.